

Jože Andlovic – himalajska zdrav- niška legenda

Pred dobrim mesecem – v začetku oktobra – je bil precej slovesno odprt častni nepalski konzulat. Skoraj vso slovesnost smo prispevali himalajci – tako s priznanji kot s predavanjem in razstavo, nekateri pa tudi z navzočnostjo. Med najpomembnejšimi navzočimi je bil Jože Andlovic, starosta slovenskih himalajskih zdravnikov. Zakaj neki se ga tako razveselim ob vsakem, čeprav ne pogostem srečanju, sem se vprašal. S kom si lahko veliko skupaj, pa še vedno nista prijatelja, z njim pa sem bil na odpravi le dvakrat – leta 1965 in leta 1974 – pa je bilo dovolj za vse življenje: stik je vedno živ in poln.

Ko smo šli leta 1965 prvič na Kangbačen in nam je že na začetku zmanjkovalo denarja, je bil Jože med tistimi štirimi »prostovoljci«, ki naj bi pričakali denar ali pa se vrnili domov. »Škoda dobrega kirunga,« sem zapisal v dnevnik. No, denar je prišel in skupaj z zamudniki je v bazo prišel tudi Jože. Na srečo, kajti ob zdravniku znanstveniku smo zares potrebovali zdravnika praktika in predvsem zdravnika človeka.

Ko sva bila s Pavletom Šimencem za kazen, ker sva odkrila pravo smer na »nedogovorjen« način, prekalvali Picirana v višinska nosača s prepovedjo vzpona proti vrhu, naju je prav Jože dvignil iz depresi-

je: »Prav ima tisti, ki najde pravo smer.« In brez njega, ki je skoraj dva tedna »dežural« v taboru 3 na 6600 m, se tudi Tonač (Sazonov) najbrž ne bi več vrnil med žive. Jože je pač veliko preživel. Med vojno je bil interniranec, pa partizan, pa za krajši čas domobranec, nato »kazenski« jurišnik in končno hud ranjenec, ki mu le višje sile in volja niso pustile umreti. Te zgodbe in potem pripovedi o operacijah s kuhinjskim nožem po tolminskih hribih so se naših takrat precej divjih himalajskih duš močno prijele. Bile so živo življenje z mogočnim naukom, da je treba biti vreden in vesel vsakega dneva življenja posebej.

Meni je Himalaja za lep čas izginila z obzorja, Jože pa je medtem priplezal na Anapurno 4 (7525 m). Drugič in zadnjič sva bila skupaj v Himalaji leta 1974 – spet na Kangbačenu, takrat uspešno. Spet smo imeli dva zdravnika, tokrat na Jožetovo srečo. V zagatno tropskem Biratnagarju ga je namreč neki sršen pičil prav na sredo hrbta in gnojne bule, ki se je iz tega razvila, ni mogel ne videti in ne operirati. Tako je potem med pristopnim maršem drugemu zdravniku, sicer rentgenologu, leže na trebuhu »narekoval« operacijski poseg. Ni pa dobil niti dneva »bolniške«, kajti odprava prav neusmiljeno teče naprej.

Mesec dni pozneje. Šrauf (Stane Belak) pred soplezalcema in šerpami gazi dolgo snežno vesino kakih 7300 m visoko. Plaz »visi v zraku«, Šraufov glas je ob ves tempe-

rament: »Drugi so bolj zadržani ..., zaradi varnosti ... Zdi se mi, da bo šlo vse skupaj dol ...« Le tiho štejem sekunde, ki jih kar slišim tiktakati v smrtni tišini. Naj mu rečem, naj se vrne? Takrat se po radiu oglasi Jože: »Tukaj enka, tukaj enka, tukaj Jože. Šrauf, kar korajžno, saj bo vsak čas bolje. Takoj bo boljši sneg, dobro vidim.« In Šrauf zakoraka naprej (naslednji dan je bil na vrhu). »Kako si mu mogel to reči?« »Enako nevarno bi bilo, če bi šel naprej ali nazaj. Torej naprej!« Pljučnica in višinska bolezen, ki ju je ozdravil drugima dvema, sodita v okvir medicine, a Jožetov posebni dar je v tišem »saj bo«, v katerega sam tako močno verjame, da se njegova vera uresniči.

Nazaj grede, v Gunzi, ko smo preostali – čakajoč dolinske nosače – le postopali naokrog, je Jože zdravil vso vas. Drugi dan, ob vedno znova nastajajoči vrsti, so mu izpod mize ukradli čevlje. »No, zobe vam bom kljub temu še pulil, le brez anestezije, mrhe gunzarske.«

Zelo sem se trudil, da bi ga dobil za zdravnika odprave na Everest 1979, a mi zaradi številnih ovir na njegovi strani ni uspelo. Še danes mi je žal – ne za zdravnika, pač pa za Jožeta.

Teh nekaj skupnih korakov in Himalaja, ki zanima oba, pa če sva tam ali ne, je očitno dovolj za pravo prijateljstvo, pri katerem nista ovira ne čas ne razdalja. Torej: »Na zdravje in še hvala zraven, Jože!«

Tone Škarja

Foto: Marjan Manfreda

